

สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พัฒนาการทางการเมืองไทย อำมาตยาธิปไตย ธนาธิปไตย หรือประชาธิปไตย

จุมพล หนิมพานิช

320.9593

จ46พ

2548

c.2

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	
บทที่ 1 ความเป็นมาของพัฒนาการทางการเมือง	1
บทที่ 2 กรอบแนวคิดและทฤษฎีพัฒนาการทางการเมือง	15
บทที่ 3 การทำให้การเมืองทันสมัยกับพัฒนาการทางการเมือง	21
บทที่ 4 ความหมายและลักษณะของพัฒนาการทางการเมือง	31
บทที่ 5 ปัจจัยที่มีผลต่อพัฒนาการทางการเมืองไทย	41
ตอนที่ 5.1 ปัจจัยทางด้านนามธรรมที่มีผลต่อพัฒนาการทางการเมืองไทย	43
ตอนที่ 5.2 ปัจจัยทางด้านรูปธรรมที่มีผลต่อพัฒนาการทางการเมืองไทย	69
ตอนที่ 5.3 ปัจจัยทางด้านสภาพแวดล้อมที่มีผลต่อพัฒนาการทางการเมืองไทย	97
บทที่ 6 พัฒนาการทางการเมืองไทย	113
ตอนที่ 6.1 จากระบบสมบูรณาญาสิทธิราชย์สู่ระบอบพระมหากษัตริย์อยู่ภายใต้รัฐธรรมนูญ	117
• 6.1.1 จากสังคมไพร่สู่สังคมสามัญชน: การยกเลิกระบบไพร่ในสมัยรัชกาลที่ 5	118
• 6.1.2 จากระบบเศรษฐกิจแบบพอเพียงหรือเลี้ยงตัวเองสู่ระบบเศรษฐกิจแบบพาณิชยกรรมเศรษฐกิจแบบการค้า	136
• 6.1.3 การพัฒนาทางการเมืองภายใต้ระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชย์	147

สารบัญ

	หน้า
• 6.1.4 การเปลี่ยนแปลงการปกครอง พ.ศ.2475 กับการก่อตั้งขึ้นของระบอบอำมาตยาธิปไตย	156
ตอนที่ 6.2 กระบวนการเปลี่ยนแปลงภายใต้ระบอบ อำมาตยาธิปไตยสู่ระบอบราชาธิปไตย	181
• 6.2.1 การก่อตั้ง บทบาทของชนชั้นกลางและ กลุ่มปัญญาชนไทยในการเมืองไทย	182
• 6.2.2 พัฒนาการของระบบเศรษฐกิจแบบพึ่งพาและ ระบบเศรษฐกิจแบบทุนนิยมเสรี	212
• 6.2.3 ประชาธิปไตยแบบจำแลงภายใต้ระบบเผด็จการ อำนาจนิยมหรือเผด็จการคณาธิปไตยโดยคณะทหาร	220
• 6.2.4 เหตุการณ์ 14 ตุลาคม 2516 ช่วงถ่ายเทอำนาจ ทางการเมืองกับการก่อตั้งของระบอบราชาธิปไตย หรือธิปไตยของเงินตรา	231
ตอนที่ 6.3 กระบวนการเปลี่ยนแปลงภายใต้ ระบอบราชาธิปไตยสู่ระบอบประชาธิปไตย ที่แท้จริง	241
• 6.3.1 สังคมวัตถุนิยมผสมผสานกับระบบอุปถัมภ์	242
• 6.3.2 จากระบบทุนนิยมโดยรัฐหรือโดยขุนนาง สู่ระบบ เศรษฐกิจทุนนิยมเสรีที่ขาดดุลยภาพ	255
• 6.3.4 ปัญหาทางการเมืองภายใต้ระบอบราชาธิปไตย	263
• 6.3.5 การปฏิรูปการเมืองเพื่อนำไปสู่ระบอบประชาธิปไตย	268

ที่แท้จริง: ในแง่ของการเป็น “การเมืองภาคประชาชน”
หรือ “การเมืองของพลเมือง” ตามแนวคิดของ “การเมือง
แนวใหม่” หรือตาม “แนวคิดของประชาธิปไตยแนวทางใหม่”

• ความหมายของการปฏิรูปการเมือง	271
• เหตุผลของการปฏิรูปการเมือง	274
• ลักษณะสำคัญของการปฏิรูปทางการเมือง	277
• วิธีการปฏิรูปการเมือง	279
• จุดแข็งจุดอ่อนของระบบการเมือง เศรษฐกิจและ สังคมไทย รวมทั้งโอกาสที่ดีและโอกาสเสี่ยงพลาของ ประเทศไทย เมื่อเปรียบเทียบกับประเทศอื่น	281
• การเมืองแนวใหม่และลักษณะสำคัญของ การเมืองแนวใหม่	293
• รัฐธรรมนูญฉบับใหม่ พ.ศ. 2540 กับการส่งเสริม ประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วมและการเมืองแนวใหม่	298
• การเมืองภาคประชาชน: ลักษณะ บทบาทและความสำคัญ	308
• การเมืองไทยกับการเมืองภาคประชาชนหรือการเมืองของ พลเมืองตามแนวคิดของการเมืองแนวใหม่	316
• ผลของการปฏิรูปการเมืองที่มีต่อการเมืองไทย: ในแง่ของการนำไปสู่ระบอบประชาธิปไตยที่แท้จริง	338
• การเสนอให้มีการปฏิรูปการเมืองรอบ 2: เพื่อนำไปสู่ ระบอบประชาธิปไตยที่แท้จริงมั่นคง เป็นรูปธรรมเพิ่มมากขึ้น	345
• ทำไมการเมืองไทยต้องเป็นประชาธิปไตยที่แท้จริง:	350

เพราะเรากำลังเข้าสู่ศักราชใหม่ของการเมืองโลก “ประชาธิปไตยคลื่นลูกที่สาม” ความมุ่งหวังของโลก ใช่หรือไม่	
• การเมืองไทยคำตอบสุดท้ายอยู่ที่ “ประชาธิปไตย แนวทางใหม่”	359
บรรณานุกรม	371